

paa den rigtige Side over for en saa skarp-sindig Jurist i et saa specifikt juridisk Emne, men jeg kan ikke se andet, end at det ærede Medlem i Dag ikke svarer til sit Ry.

N. J. Larsen: Nu forstaar jeg, at det ærede Medlem for Fredensborg (J. Hage) er bleven saa forbavset, idet jeg hører, at han ganske har misforstaaet Sagen. Han siger, det er ganske urimeligt at give en enkelt Privatmand Ret til at opnaa noget til Gavn for sig selv paa en anden Mands Bekostning. Ja, hvis mit Ændringsforslag gik i den Retning, vilde det ganske vist være urimeligt, men det gør det slet ikke. Mit Ændringsforslag gaar ud paa, at naar en Ejendomsbesidder godtgør for Synsmændene, Landvæsenkommissionen og eventuelt for den højtærede Landbrugsminister, at der trænges til et Værn mod Havets Ødelæggelse, at hans Ejendom er særlig udsat for Fare, og der altsaa foreligger en Samfundsinteresse, der kræver, at der gøres noget, kan Forbud faas nedlagt. Vi gaa jo alle — og ingen mere end den højtærede Minister — under denne Sags Behandling ud fra, at det her drejer sig om en vigtig Samfundsinteresse, som vi tro at kunne værne paa tilfredsstillende Maade ved at lægge Varetagelsen af den i de nærmest interesserede private Ejendomsbesidderes Hænder. Dette kan være en Fejltagelse, men det er nu en Gang Lovens Standpunkt. Og ud herfra mener jeg, at vi ogsaa maa give andre end de umiddelbare Kystejere Adgang til at træde op og gøre de Krav, som Kystsikringen medfører, gældende. Jeg ved ikke, om jeg nu tør vente mig nogen Anerkendelse igen fra det ærede Medlems Side; det vilde gøre mig meget ondt, om jeg havde sat alt mit Ry til ved min Opræden i Dag.

Den højtærede Minister var meget bekymret for Ejendomsretten; man burde, sagde han, navnlig i vore Tider vogte sig for Overgreb i saa Henseende. Jeg kan ganske slutte mig hertil; ogsaa jeg mener, at vi skulle værne om Ejendomsretten. Den er jo efter vor Grundlov om ikke hellig, saa dog ukrænkelig. Men vi maa paa den anden Side ikke værne om Ejendomsretten paa en saadan Maade, at vi netop komme til at underminere den. Man har et bekendt Ord af en af vore anseteste retslærde, en Mand, som man sandelig ikke kan kalde revolutionær, F. C. Bornemann; han skriver i et af sine Værker, at man aldrig bør glemme, netop

naar man hævder den private Ejendomsret, at „den individuelle Formues skjulte Forudsætning er et almindeligt Fællesskab“. Det er rigtigt i den Forstand, at Samfundets Interesser staa over de enkeltes Interesser, og naar en Samfundsinteresse kræver en vis Ordning, kan denne eller hin enkelte ikke staa op og protestere derimod. Lovgivningsmagten har Ret til og har i Praksis stadig kundgjort det, at naar offentlige Interesser byde det, kan der uden Betænkelighed træffes Foranstaltninger, som begrænse den private Ejendomsførelse. Om Forslag i saa Henseende fremkomme fra Regeringen eller ved privat Initiativ, er i Princippet ligegyldigt. Ved Vedtagelsen af ny Byggelove, sanitære Love og ved mange andre Love gøre vi Indskrænkning i den private Ejendomsraadighed; men der er ingen, som drager Berettigelsen deraf i Tvivl. Jeg mindes her — om det ærede Medlem for Fredensborg vil tillade mig at kaste et Blik tilbage i Fortiden — et Forslag som en tidligere meget bekendt Minister — det var ingen ringere end Konsejlspræsident Estrup — fremsatte, og som gik ud paa, at det skulde forbydes Ejendomsbesiddere her i Landet at benytte deres Jord til Tobaksdyrkning. Der blev ogsaa da talt om Erstatning; men som fornuftig Mand — fornuftigere end Landbrugsministeren i dette Stykke — afviste den daværende Minister denne Tale om Erstatning som ubeføjet. Han kunde ikke erkende, at der skulde gives Erstatning, fordi Lovgivningsmagten traf Bestemmelser, som Samfundshensyn krævede. Jeg fastholder altsaa med fuld Anerkendelse af og Respekt for den private Ejendomsret, at vi til enhver Tid ere beføjede til at give Love, der medføre Indskrænkninger i den private Ejendomsraadighed, forudsat at Samfundshensyn kræve det.

Den ærede Minister indvender mod mit Forslag, at jeg har begyndt fra en forkert Kant, idet der er andre Ejendomsbesiddere, som have større Trang til Beskyttelse end dem, jeg har taget Sigte paa. Jeg skal hertil bemærke, at jeg er begyndt fra den Kant, som efter min Erfaring nærmest frembød sig. Jeg har haft Lejlighed til at se Forhold som dette, at en til Havet grænsende Strimmel Jord var paa en enkelt Besidders Haand, og at der inden for denne Strækning laa værdifulde, andre tilhørende Ejendomme uden mindste Adgang til Beskyttelse mod Faren fra Havet. Jeg kan ikke indse, at det er forsvarligt, naar man virkelig vil tilvejebringe en bedre Ordning af det her omhandlede Forhold,